

## X. AVALIKE SUHETE JA KOMMUNIKATSIOONI PÕHIMÕTTED

Eesti Panga kommunikatsioonipoliitika lähtub järgmistest eesmärkidest:

- tagada avalikkuse arusaam keskpanga rahapoliitikast ja piisav toetus sellele;
- hoida ja väärtustada kuvandit Eesti Pangast kui pädevast, iseseisvast ja usaldusväärsest institutsioonist, kel on oluline roll riigi majanduspoliitika ja majanduse arengu suunamisel, kelle tegevus on läbipaistev ja kontrollitav ning kes on valmis kõigi ühiskonnagruppidega suhtlema;
- tagada majandusotsuseid toetava taustinfo võimalikult hea kättesaadavus majandusagentidele.

Keskpanga tegevusele esitatavate nõuete seas on tähtsal kohal tegevuse **läbipaistvus ja usaldusväärsus avalikkuse silmis**. Eesti Pank on välja töötanud majanduspoliitiliste väljundite koostamise ja levitamise põhimõtted, et tagada Eesti ühiskonna regulaarne, piisavalt põhjalik ja kvaliteetne teavitamine majanduspoliitika küsimustes. Keskpank on loonud paindliku ja tõhusa kommunikatsioonisüsteemi, mis peab tagama, et erinevad sihtgrupid majandusanalüütikutest laia avalikkuseni saavad vajaliku informatsiooni õigeaegselt ja minimaalsete ressursikuludega ning infosaaajale on vajadusel tagatud võimalikult lihtne ligipääs täiendavale infole.

### KESKPANGA AVALIKE SUHETE SEISUKOHAST OLULISED SIHTRÜHMAD

Nagu keskpankade puhul tavaks, kuulub Eesti Panga avalike suhete sihtgruppide hulka lisaks laiale avalikkusele ja meediale ka küllalt suurearvuline grupp kodu- ning välismaiseid finantsspetsialiste, samuti kohalikud ja rahvusvahelised äriühingud ning mitmesugused rahvusvahelised institutsioonid. Viimastel aastatel on suurenenud välismaiste meediaväljaannete huvi Eesti Panga vastu, seoses Eesti Euroopa Liidu liikmeks saamisega ning eelseisva majandus- ja rahaliidu täisliikmeks saamisega peaksid need kontaktid veelgi tihenema. Üle poole Eesti Panga kodulehe kasutajatest ja trükiste tellijatest on väljastpoolt Eestit.

Arvestades sihtrühmade paljusust ja eripalgelisust, on olulisel kohal uuringud, mille eesmärk on selgitada erinevate gruppide infohankimiseelistusi ja samuti hinnanguid Eesti Panga erinevatele publikatsioonidele. See aitab keskpangal kujundada oma väljundid enam sihtrühmade ootustele vastavateks. Info pakkumisel üritab pank võimalust mööda arvestada sihtgruppide huvisid ja taustteadmisi, mille väljaselgitamiseks korraldatakse mitmesuguseid kvantitatiivseid arvamusuuringuid ja kvalitatiivuuringuid. Lisaks uuringutulemustele arvestatakse keskpanga infoväljundite sisu ja vormi kujundamisel panka laekunud teabenõudeid, erinevate materjalide kasutamise statistikat ja muud tagasisidet.

## EESTI PANKA LAEKUNUD INFOPÄRINGUD NING TEABENÕUDED

Eesti Panka laekuvatele infopäringutele vastamisel on esiplaanile seatud operatiivsus ja asjatundlikkus. 2004. aastal laekus Eesti Pangale 6379 infopäringut, neist 4850 infotelefoni vahendusel ning 1529 elektrooniliste kanalite kaudu. Kirjalikult ja suuliselt esitatud päringutest registreeriti teabenõudena 377 päringut.

Põhiliselt huvitasid infopäringute esitajaid 2004. aastal pangandus- ja makromajandusstatistika, Eesti Panga ajalugu ja funktsioonid, pangandust reguleerivad õigusaktid, numismaatiline informatsioon, Eesti Panga üllitised. Lisaks eelnimetatule tuntu huvi Eesti pangandussüsteemi toimimise, riigi majandusolukorra ja rahapoliitika raamistiku vastu. Jätkuvalt küsitakse väga palju noteeritavaid ja mittenoteeritavaid valuutakursse, kuid seda tüüpi päringute osakaal päringute kogumahu kahaneb ja võib oletada, et inimesed kasutavad viidatud informatsiooni hankimiseks järjest enam muid Eesti Panga pakutavaid infokanaleid, eelkõige veebilehte. Statistilistest näitajatest pakuvad enam huvi Eesti Panga majandusprognosis, laenu kogumaht, tarbimislaenu- ja eluasemelaenu jäägid, otseinvesteeringud perioodide ja tegevusalade kaupa, sisemajanduse koguprodukt ning inflatsiooninäitajad.

Seoses Eesti euromüüdi kavandi konkursiga 2004. aasta detsembrikuus hoogustus eurotemaatiliste küsimuste esitamine nii Eesti Panga infotelefoni kui e-posti vahendusel. Kindlasti tõusis ühisraha euro kavandikonkursi käigus senisest enam inimeste teadvusesse ning tekitas laiemat huvi euroga seonduva suhtes. Küsimusi esitati euro pangatähtede ja müntide kohta, eurole ülemineku aja kohta, samuti taheti teada millistele tingimustele Eesti majandus peab vastama, et ühineda euroalaga, ning palju muud.

## MEEDIASUHTLUS JA AVALIKUD ESINEMISED

Eesti Panga tegevust ja keskpanga majanduspoliitilisi seisukohti kajastavaid kirjutisi, uudisetekste, raadio- ja teleuudiseid jms ilmus Eesti meedias 2004. aastal ligikaudu 1900 korda; peamisteks teemadeks olid euro kasutuselevõtt, laenu- ja intressimäärad, samuti mitmesugused majanduskommentaariid. Lisaks Eesti meediale anti 2004. aastal intervjuusid ligikaudu paarikümnele väliskanaliile, sealhulgas Reutersile, Bloombergile, BBC-le, Handelsblatle, RA11-le. Kokku saatis Eesti Pank 2004. aastal ajakirjandusele 66 pressiteadet ja kommentaari. Koostöös ajakirjaga "Akadeemia" anti välja rahateemaline eriväljaanne. Keskpanga esindajad esinesid ettekannetega mitmesugustel konverentsidel ja üritustel.

Eesti Panga juhatuse liikmetel oli üsna arvukalt avalikke esinemisi nii Eestis kui välismaal. Erinevat tüüpi esinemiste näidetena võib nimetada Eesti Panga presidendi Vahur Krafti ettekannet Tartu Ülikoolis Saksaa-Eesti akadeemilise nädala raames toimunud konverentsil "Teadus ja teadmispõhine ühiskond", sõnavõttu Euroopa pangandus- ja finantsfoorumil Prahhas, pidulikku kõnet Euroopa Keskpanga üldnõukogu kogunemisel, kus tähistati uute liikmesriikide ühinemist Euroopa Liiduga.

2004. aastal toimus Eesti Pangas kuus pressikonverentsi, mitmeid esitlusi ning näituseavamisi. 2004. aastal jätkas Eesti Pank lahtiste uste päevade traditsiooni: seekordsel lahtiste uste päeval 4. septembril külastas keskpanga 1200 inimest, mida on rohkem kui eelnenud aastatel.

## Eesti Panga 85. aastapäeva tähistamine

Tähistamaks Eesti Panga 85. aastapäeva korraldas Eesti Pank 3. mail konverentsi, mis tõi Tallinna hulgaliselt külalisi Euroopa keskpankadest, Eesti ettevõtjaid, diplomaate, riigiametnikke ning rahvusvaheliste organisatsioonide ja ülikoolide esindajaid. Ligi 500 osalejaga "Eesti Panga eurokonverentsi 2004" avas

Eesti Vabariigi president Arnold Rüütel. Peaesinejateks olid Eesti Panga president Vahur Kraft, Euroopa Keskpannga juhatuse liige Tommaso Padoa-Schioppa ning Soome endine peaminister ning tänane Sitra-fondi juht Esko Aho. Ürituse lõpetas Eesti Vabariigi peaministri Juhan Partsi sõnavõtt. Konverentsi juhtis Eesti Panga asepresident Andres Sutt. Eesti Panga 85. aastapäevale pühendatud konverentsi kõned ja ettekanded on koondatud majandusajakirja "Kroon ja Majandus" eurokonverentsi erinumbrisse, mis ilmub nii eesti kui ka inglise keeles.

## Euroraha tutvustamine ja Eesti euromündi kavandi konkurs

Üheks 2004. aastal enim rahva ning meedia tähelepanu köitnud sündmuseks kujunes Eesti euromündi kavandikonkurss, mis kuulutati pidulikult välja Eesti Panga traditsioonilisel Eesti krooni taaskäibeletuleku aastapäeva kõnekoosolekul 18. juunil Tammsaare pargis.

Eesti euromündi rahvusliku külje kavandi konkurss viidi läbi kahes etapis. Esimeses etapis valis Eesti Panga kokkukutsutud kümneliikmeline žürii 19. oktoobriks laekunud 134 kavandi hulgast välja kümme parimat. Žürii poolt välja valitud kümme parimat tööd pääsesid edasi rahvuslikku hindamisvoor. Rahvusliku hindamisvoor telefonihääletusest, mis toimus 4.–11. detsembrini, said osa võtta kõik Eesti elanikud. Eesti euromündi kavandi konkurss kulmineerus 15. detsembril korraldatud pressikonverentsiga, kus Eesti Panga president Vahur Kraft avalikustas Eesti euromündi rahvusliku külje kujundusvõistluse võitja, kelleks osutus Lembit Lõhmus võistlustööga Hara 2. Lembit Lõhmuse töö sai telefonihääletusel 12 482 häält ning oli ülekaalukalt rahva lemmikkavand. Võidutöö on kujutatud Eesti kontuur ja sõna "Eesti". "Euroopas on vähe maid, mille siluett moodustaks nii meelde jääva ja atraktiivse kujundi nagu seda on meie kodumaal. Selline kujund jääb kergesti meelde ning ei vaja mitte mingeid täiendavaid kommentaare," iseloomustas autor oma tööd.

### NÄITUSE "EURO VALMIMINE: IDEEST TEOSTUSENI" AVAMINE ROTERMANNI SOOLALAOS

*Koostöös Euroopa Keskpannaga avati 12. novembril 2004 Rotermanni soolalaos tunnustatud fotokunstniku Claudio Hilsi näitus "Euro valmimine: ideest teostuseni". Kunstnik jäädvustas aastatel 1999–2002 selleks kohandatud kunstiprojektis Euroopa Liidu 12 riigi üleminekut ühisrahale euro, alates kupüüride trükkimisest ja müntide veremimisest kuni vanade rahade ringlusest eemaldamise ja hävitamiseni.*

*Näituse raames tutvustati avalikkusele esmakordselt ka Eesti euroraha kujunduskonkursi kümme parimat tööd.*

### NÄITUS "EUROMÜNTIDE SÜND" EESTI PANGA MUUSEUMIS

*2004. aasta novembrikuust kuni uue aasta alguseni võis Eesti Panga muuseumis vaadata Eesti Panga ja Euroopa Komisjoni koostöös ettevalmistatud näitust "Euromüntide sünd", mis andis ülevaate, kuidas valiti euromündi ühise külje kujundus ning kuidas leidsid eri Euroopa riigid oma motiivid rahvusliku külje jaoks. See näitus oli populaarne eriti kooliõpilaste hulgas. Kokku külastas seda näitust üle 1500 inimese.*

## Eesti Panga muuseumi tegevus 2004. aastal

1996. aastal avatud Eesti Panga muuseumil on tähtis roll Eesti Panga avalike suhete süsteemis. Lisaks püsi- ja ühekordsetele ekspositsioonidele korraldatakse seal kohtumisi, esitlusi ja pressikonverentse. Muuseumis on müügil meenemündid ja sealt on huvilistel võimalik saada panga trükiseid. Regulaarselt külastavad väljapanekut koolid üle Eesti, saades ülevaate Eesti raha ja rahasüsteemi ajaloost. 2004. aastal oli muuseumil ligi 7000 külastajat.

2004. aasta oli muuseumile meenemüntide müügi rekordaasta – müüdi üle 6000 Eesti Panga poolt 2004. aastal emiteeritud Eesti lipu 120 aastapäeva tähistavat hõbemünti ning olümpiamängudele pühendatud kuldmünti.